

100 let Česko-Slovenského školkařství (1919 – 2019)

Petr Salaš a kol.

Zahradnická fakulta MENDELU
Ústav šlechtění a množení zahradnických rostlin

Svaz školkařů České republiky

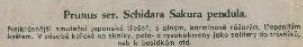
Školkařské dny 2019, Lísek u Bystřice nad Perštejnem, 12.-13.2.2019

19. století – vznik prvních školek

- 1849 Praha (A. F. Walter)
- 1871 Vanovice (F. Vlk)
- 1877 Victoria Želešice
- 1891 Říčany u Prahy (F. Thomayer)
- 1885 Řečany nad Labem (Herran)
- 1900 Olomouc, Kostelec
- 1908 Chrudim (J. Vaněk) a mnoho dalších

Počátek 20. století = silné školkařské firmy, což umožnilo ihned reagovat na vznik RČS

Clematis Ville de Lyon.

Fotozáběrky z slovenských kultur, autorakú právo vyhradeno
Šločke : Klaus. Marák, Brno. Tisk : Chazar, Přerov

Značky — které přinášejí spokojenost

Jaroslav Veselý, Molitorov u Kouřimě.

Největší československé školky.

— žádejte ceník. —

1945-1948

- **obnova základních funkcí státu** (odstranění válečných škod a zabezpečení výživy obyvatelstva)
- **nedostatek odborných pracovníků** (produkce technologicky méně náročných výpěstků)
- zpočátku nefunkční podniky (národní správci, válečná výroba), **restrukturalizace**
- **nové normy** pro množitelský a výsadbový materiál
- vznik nových podniků (Školky Litomyšl, 1946)

po roce 1948

Ovocné školky Vanovice

vznikly sloučením desíti školkařských závodů ve Vanovicích a Drvalovicích.

Pěstujeme všechny druhy ovocných stromků a keřů, keře bobulovin, lískové a vlašské ořechy v dobré a známé jakosti.

Zvláště se zabýváme pěstěním peckovic: třešní, višní a švestek.

Školky máme v otevřené poloze 450 m n. mořem. Jakost stromků je zaručena dlouholetými zkušenostmi zaměstnanců.

**SDRUŽENÝ KOMUNÁLNÍ PODNIK OKRESU
BOSKOVICE V BOSKOVICÍCH,**

závod č. 39, ovocné školky, VANOVICE

1444

- změna vlastnictví podniků, rušení, vznik nových podniků
- centralizace řízení, komunální podniky, JZD, SS

přerušení činnosti

Československého svazu školkařů

po roce 1948

- likvidace soukromých firem a vlastnictví
- **oddělení vývoje** školkařství u nás a v západní Evropě – izolace, netržní principy
- časté **reorganizace** podniků

Čs. státní statky, národní podnik, školky v Soudné u Jičina (dříve firma Mazánek)

dodá pro jarní sázení

OKRASNÉ KEŘE

v různých druzích

ALEJOVÉ STROMY -

břízy, javory, kaštany, lípy, topoly balsámové a Simonii. Jehličiny v bohatém výběru. 1151

50. léta 20. století

- rozvoj socialistické výstavby, **zvýšená potřeba zeleně** (obnova původní zeleně, nové stavby)
- výrazný **nedostatek** výsadbového materiálu
- centralizované plánování:
 - max. 2-3 okrasné školky na každý kraj
 - rozloha školek 30-60 ha
 - školkařský cyklus 5 let (každý rok školkování na 6-12 ha)

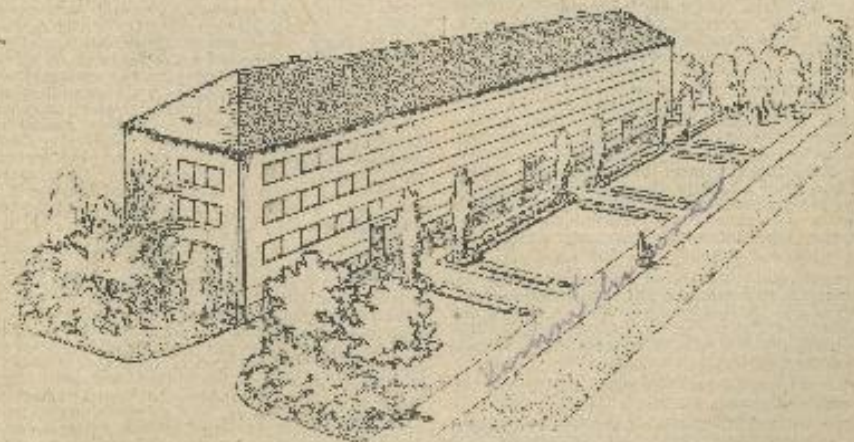
ZAHRADNICKÉ LISTY

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO ZAHRADNICTVÍ

V PRAZE DNE 26. DUBNA 1951

17

Pro rozšiřování zeleně ve městech
i vesnicích musíme zajistit dostatek
okrasného školkařského materiálu

V rámcích městské zeleně je nutno zajistit dostatek školkařského materiálu pro rozšiřování zeleně. Projektování zeleně v městech pomůže na základě úvah, která poskytuje pracovníci závodů pro výrobu školkařského materiálu. Na projektu zahradního architekta J. Kucery je zobrazeno, že se jedná o výhled budovy pro školkařskou zeleně ve městě a zahradě, harmonizující doplnění zeleně.

DT 631.53
634.97.031
712.41

ČSN 46 4902 ČSN 46 4930
ČSN 46 4910 ČSN 46 4931
ČSN 46 4920 ČSN 46 4940
ČSN 46 4921 ČSN 46 4941

ÚŘAD PRO NORMALIZACI
PRAHA 3 - NOVÉ MĚSTO, VÁCLAVSKÉ NÁM. 19

ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNÍ NORMY

ČSN 46 4902 VÝPĚSTKY (ODROSTKY) DŘEVIN
SPOLEČNÁ A ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

ČSN 46 4910 VÝPĚSTKY (ODROSTKY) JEHLIČNATÝCH
DŘEVIN

ČSN 46 4920 OKRASNÉ LISTNATÉ STROMY, ALEJOVÉ
STROMY A LISTNATÉ KEŘE VYPĚSTO-
VANÉ DO STROMKOVÉHO TVARU

ČSN 46 4921 SMUTEČNÍ (PŘEVISLÉ) A VZÁCNĚJŠÍ
ŠTĚPOVANÉ LISTNATÉ STROMY SE ZEM-
NÍMI BALY

ČSN 46 4930 OKRASNÉ LISTNATÉ KEŘE A KEŘOVÉ
TVARY LISTNATÝCH STROMŮ

ČSN 46 4931 ROSTLINY NA ŽIVÉ PLOTY

ČSN 46 4940 VÝPĚSTKY STÁLE ZELENÝCH I VZÁC-
NĚJŠÍCH LISTNÁČŮ A VŘESOVITÝCH
DŘEVIN

ČSN 46 4941 OTÁČIVÉ A PNOUCÍ ROSTLINY

Prvé vydání

Ústřední kontrola a schválení státního zastupitelstva

VYDAVATELSTVÍ ÚŘADU PRO NORMALIZACI, PRAHA

Říjen 1959

Tehdejší největší školky, produkce

Žehušice (120 ha)

Litomyšl (80 ha)

Lednice-Olomučany (30 ha)

Bystřice pod Hostýnem, Brno (15 ha)

Produkce školek (celkem cca 300 ha)

- 150 tis. alejových stromů
- 2 500 tis. krycích křovin
- 190 tis. solitérních keřů
- 900 tis. ks růží
- 1 100 tis. ks konifer
- 350 tis. ks trvalek

60. léta 20. století

- **možnosti rozvoje** školkařských podniků, investice
- **spolupráce se zahraničím**, import nových trendů a technologií
- **obnovení** obchodních styků s evropskými školkaři
- zavedení kultur v **kontejnerech** (školkařský podnik Křimice)

1960-1970

1961: 328 školek, celkem cca 500 ha půdy

57% státní podnik, 9% komunální podnik, 34% JZD

Koniferové školky Žehušice
(František Machala)

Okrasné školky Litomyšl
(Josef Peňáz)

SS Bystřice pod Hostýnem
(Antonín Horák, Jaroslav Horák)

Zájmové sdružení zahradnických podniků

1967 - založení

- sekce sadovnická
- sekce školkařská

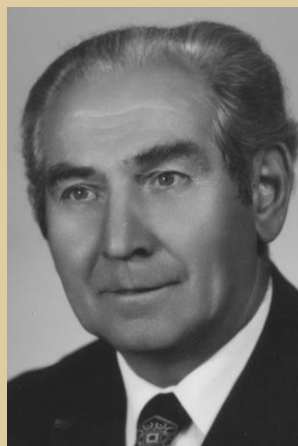

Obnova školkařského svazu

- **1968** (leden) založení **Svazu moravských školkařských závodů** (sekce okrasných a ovocných školek)
- **1968** (červen) přejmenování na **Svaz československých školkařských závodů**
- **1970** normalizace, začlenění Svazu do Zájmového sdružení zahradnických podniků jako jeho **sekce**

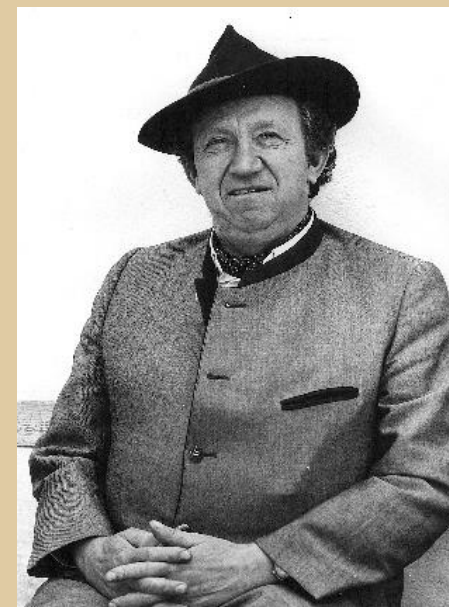
Předsedové v letech normalizace

- Ing. Jan Zechmeister, školky Želešice (1968-1970)
- František Machala, školky Žehušice (1970-1974)
- Josef Peňáz, Školky Litomyšl (1974-1990)

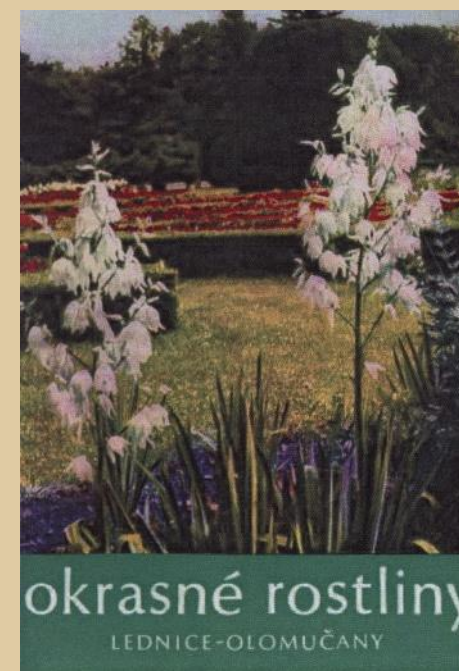
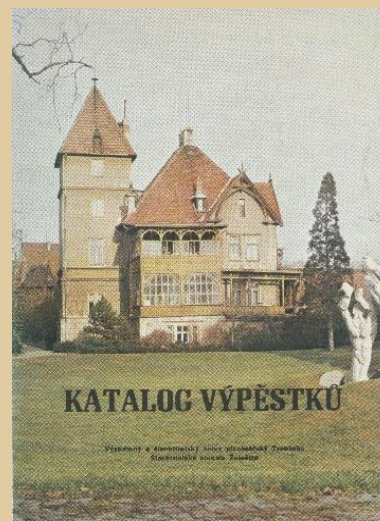
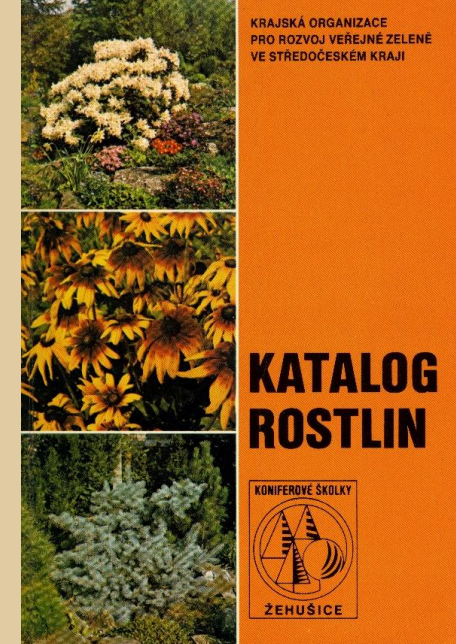
1970-1980

- **Zvýšení poptávky** po školkařských výpěstcích
- Rozvoj školek, **nárůst výroby**, zvyšování odborné úrovně
- Aktivní práce školkařského svazu, školkařské dny, vzdělávání
- Rozvíjen kontakt se zahraničím (export, přednášky, zájezdy)

80. léta 20. století

- školky pod 5 ministerstvy, plocha cca **750 ha**
- Rozvoj **specializace** školek
- budování **množáren** (10 ha) a laboratoří **in vitro**
- modernizace školkařských norem
- vertikální typ školek

Rok 1989 a vznik Svazu školkařů ČR (1993)

Čestní členové Svazu školkařů ČR

Petr Paszyc (Dolní Životice)

Ing. Jan Zechmeister (Želešice)

Ing. Květoslav Horák (Bystřice pod Hostýnem)

Ing. Josef Schuch, CSc. (Zdechovice)

Stanislav Studený (Tušimice)

Karel Kalouš (Dubany)

Bohuslav Kalus (Opava)

Ing. Jiří Veleba (Příbor)

Ing. Václav Truhlář (Litomyšl)

a současnost již znáte

**Více informací naleznete v publikaci, kterou vydal Svaz
školkařů ČR:**

**SALAŠ, Petr, Jiří VELEBA, Václav TRUHLÁŘ a Marie
HORÁKOVÁ.** *100 let česko-slovenského školkařství 1919-
2019: almanach Svazu školkařů ČR. Sto let česko-
slovenského školkařství 1919-2019.* Olomouc: Svaz školkařů
České republiky, 2019. ISBN 978-80-907353-0-9.

Poděkování těm, kdo poskytli podklady pro publikaci.....

- Arboeko s.r.o. (**Pavel Kafka, Michal Klipec**)
- ČZU v Praze, ŠLP v Kostelci nad Černými lesy, Středisko okrasných a lesních školek (**Vojtěch Varga, Ondřej Ottomanský**)
- Horák a synové, Okrasné školky, s.r.o. (**Radek Horák**)
- Horákovy školky – Ing. Dušan Horák (**Dušan Horák**)
- Chládek-okrasná školka Mazelov (**Jiří Chládek, Jiří Chládek ml.**)
- Kavyl spol. s r.o. (**Miroslava Melcherová**)
- Konifery, s.r.o. (**Petr Kostelník, DiS. s manželkou**)
- Lesoškolky, s.r.o. (**Ladislav Němec**)
- Pasič spol. s r.o. (**Gabriela Pasičová, Vlastimil Pasič**)
- Muzeum hlavního města Prahy
- Sdružení lesních školkařů ČR, z.s. (**Petr Martinec**)
- Starkl zahradník, spol. s r.o. (**Franz Starkl**)
- Školkařský svaz OU ČR, z.s. (**Václav Koběluš, Roman Chaloupka**)
- **Aleš Adel ml.**
- **Ladislav Rygl**

Děkuji Vám za pozornost, přeji dobrou chuť!

